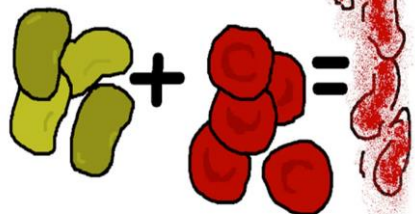

بیمارستان ولیعصر (عج) اقلید

فاوویسم

تدوین: مهناز آقاشیری، کارشناس پرستاری

کارشناس پرستاری

تاریخ بازنگری: تابستان ۱۴۰۱

تاریخ بازنگری بعدی: تابستان ۱۴۰۶

کد سند: VAL-ASC-PAM/40/1 ب

منبع: کتاب کم خونی ها

• در هر زمان به هر دلیلی به پزشک مراجعه کردید به پزشک خود بگویید که مبتلا به فاویسم هستید. تا پزشک داروی کم خطر و بدون خطر را برای شما تجویز کند.

با مراجعه سریع به پزشک در زمان مشاهده علائم خطر (تغییر رنگ ادرار، زردی پوست، بیحالی) از آسیب‌های جدی جلوگیری می‌کنید.

فاویسم در نوزادان

اگر مادر ناقل کمبود G6PD باشد ممکن است آنرا به یکی یا بیشتر بچه‌های خود منتقل کند برخی از این نوزادان ممکن است به فاصله کوتاهی پس از تولد ایکتر (زردی) بگیرند و درصد آن در نوزادان پسر بیشتر است. ایکتر شدید اگر درمان نشود می‌تواند برای نوزاد خطرات جدی ایجاد کند که معمولاً با فتوتراپی (تاباندن نور با لامپ‌های مخصوص به سطح پوست) درمان می‌شود اکثر فاوویسمی‌ها در مرحله نوزادی تشخیص داده می‌شوند و اگر پس از آن مادر شیرده از مصرف باقلا و برخی داروها پرهیز کند مشکلی پیش نخواهد آمد.

۵

منتول که در خمیر دندان، آب نبات و خوشبو کننده دهان، دهان شویه‌ها و برخی قطره‌های بینی یافت می‌شود. از مصرف و مواجه شدن با مواد بالا در تمام طول زندگی دوری کنید.

نکات آموزشی:

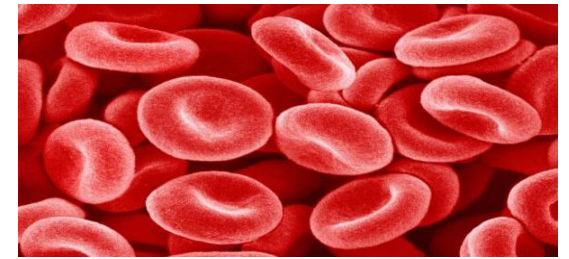
- شدت علائم ایجاد شده به شدت بیماری (میزان کمبود آنزیم) و شرایط بیمار (عفونت‌های اخیر) و مقدار و مدت مواجه شدن با ماده حساسیت زا بستگی دارد بنابراین واکنش افراد مبتلا به فاویسم با هم در یک بیمار در شرایط مختلف متفاوت می‌باشد.
- در صورت وجود یک فرد مبتلا در خانواده بررسی برای همه افراد خانواده خصوصاً فرزندان دیگر (دختر و پسر) لازم است. همچنین توصیه می‌شود سایر افراد پسر بستگان نزدیک شامل (پسر خاله، پسر دایی، پسر عمو و پسر عمه) نیز بررسی شوند.
- توجه داشته باشید برخی بیمارانی که بیماریشان شدیدتر است حتی عبور از مزرعه باقلا یا حضور در خانه-ای که باقلا پاک شده نیز می‌تواند باعث بروز حمله شود.
- با افزایش سن شدت بیماری کاهش نمی‌یابد و در صورت تشخیص فاویسم تا پایان عمر بیماری با شماسست و بایستی از عوامل ایجاد کننده حمله دوری کنید.

۴

فاویسم چیست؟

- یک بیماری ارثی خونی مادر زادی است.
- علت آن کمبود آنزیمی به نام GGPD است.
- این آنزیم در تمام سلولهای بدن وجود دارد
- در پسر ها شایع تر است .
- ظاهر افراد مبتلا به فاویسم در حالت عادی کاملاً طبیعی بوده و هیچ گونه علامتی ندارند.
- عدم وجود یا کمبود این آنزیم در گلبولهای قرمز خون در افراد مبتال به فاویسم باعث آسیب دیواره گلبولهای قرمز در مقابله با عواملی نظیر برخی داروها و مواد غذایی و عفونت ها می شود در نهایت از بین رفتن گلبولهای قرمز و علائم زردی و کم خونی مشاهده می شود.

علائم بیماری فاویسم چیست؟

در صورت تماس با عوامل خطر معمولاً ۲۴ تا ۴۸ ساعت بعد علائمی زیر در بیمار ایجاد می شود.

علائم عمومی:

* تب متوسط تا ۳۸ درجه سانتی گراد.

* بی قراری، بی حالی، تهوع، استفراغ، افزایش ضربان قلب، افزایش تعداد تنفس علائم اختصاصی

* زردی (یرقان) پوست

* تغییر رنگ ادرار (به صورت پر رنگ و رنگ چای)

✓ **علائم بیماری در دوره نوزادی خود را به صورت زردی دوره نوزادی نشان می دهد. بنابراین تمام نوزادان مبتلا به زردی از لحاظ این بیماری بررسی می شوند.**

درمان فاویسم چیست؟

• این بیماری درمان قطعی ندارد و تنها اقدام پرهیز از مواجهه با عوامل خطر می باشد.

• در صورت بروز حمله مراجعه سریع به پزشک جهت انجام اقدامات لازم، جهت پیشگیری از عوارض خطرناک بدلیل از بین رفتن گلبولهای قرمز به سیستم های قلب و کلیه و کم خونی شدید الزامی است.

• بستری در بیمارستان دادن مایعات فراوان به صورت وریدی و خوراکی (در صورت اجازه تغذیه خوراکی توسط پزشک) تا عادی شدن رنگ ادرار می باشد .

• در کم خونی شدید ممکن است تزریق خون صورت گیرد.

✓ تا ۶ هفته بعد از حمله مقدار گلبولهای قرمز (هموگلوبین) در حد طبیعی برمی گردد.

برای پیشگیری از حمله بیماری چه کنیم؟

• پرهیز از موادی که باعث ایجاد حمله می شوند.

این مواد شامل:

- باقلا، انواع لوبیا، سویا، انواع نخود و عدس، رنگ های خوراکی مصنوعی، حنا، نفتالین و نوشابه های الکلی
- برخی داروها مانند کوتریموکسازول، آسپرین، کلرامفنیکل، نالیدکسیک اسید و داروهای ضد مالاریا

به طور کلی داروهایی که کودکان فاویسم نباید مصرف کنند:

آسپرین ASA Or Aspirin، ویتامین Ascorbic
کلرامفنیکل Chloramphenicol، کلرکین Acid
داپسون Dapsone، دایمرکاپرول Chloroquine
داکسوروبیسین Doxorubicin،
مپاکرین Mepacrine، متیلن بلو Methylene Blue
متیل دوپا Methyldopa، نالدیک کسید اسید
Nalidixic Acid، نفتالین Naphthalene
نیتروفورانتوئین Nitrofurantoin، فنازوپریدین
Phenazopyridine، پریماکوئین Primaquine
کینوین Quinine، سولفاستامید Sulfacetamide
سولفادیازین Sulfadiazine، سولفا نیلامید
Sulfanilamide، سولفاپریدین Sulfapyridine
تولودین بلو Toluidine Blue